

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Zielonej Górze

LZG.410.001.07.2021

Pan
Edmund Prekurat
Dyrektor Powiatowego Urzędu Pracy
Powiatowy Urząd Pracy w Zielonej Górze
ul. Batorego 126 A
65-735 Zielona Góra

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/21/001 Wykonanie budżetu państwa w 2020 r. – wykorzystanie dotacji celowej z Funduszu Pracy na pokrycie bieżących kosztów prowadzenia działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorców i działalności gospodarczej/statutowej organizacji pozarządowych oraz dofinansowanie z Funduszu Pracy dla przedsiębiorców będących osobami fizycznymi niezatrudniającymi pracowników

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Powiatowy Urząd Pracy w Zielonej Górze (dalej: <i>PUP, Urząd</i>), ul. Batorego 126 A, 65-735 Zielona Góra.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Edmund Prekurat, Dyrektor Powiatowego Urzędu Pracy w Zielonej Górze. (dalej: <i>Dyrektor</i>) od dnia 1 października 2014 r.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹ .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Zielonej Górze.
Kontroler	Tomasz Przybysz, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LZG/8/2021 z dnia 28 stycznia 2021 r.

(akta kontroli str. 1)

II. Cel i zakres kontroli

Cel kontroli	Celem kontroli było dokonanie oceny pod względem legalności, gospodarności i rzetelności wykorzystania przez PUP dotacji celowej ze środków Funduszu Pracy na zadania określone w art. 15zdc, art. 15 zzd i art. 15 zзда ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych ² (dalej: <i>ustawa o COVID-19</i>).
Zakres kontroli	Ocenie podlegały działania PUP związane z udzielaniem i umarzaniem bezzwrotnych pożyczek na pokrycie bieżących kosztów prowadzenia działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorców i działalności gospodarczej lub statutowej organizacji pozarządowych oraz udzielaniem dofinansowania kosztów prowadzenia działalności przez samozatrudnionych. Podstawą sformułowania oceny wymienionych wyżej obszarów były ustalenia dokonane w wyniku analizy przyznania, wykorzystania i rozliczenia dotacji celowej. Opis ustaleń kontrolnych przedstawiono w części IV. <i>Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej kontrolowanej działalności.</i>

¹ Dz. U. z 2020 r. poz. 1200, ze zm. dalej: *ustawa o NIK*.

² Dz. U. z 2020 r. poz. 1842, ze zm.

III. Ocena ogólna³ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia wykorzystanie przez Powiatowy Urząd Pracy, otrzymanej w 2020 r.⁴ z Funduszu Pracy, dotacji celowej na pokrycie bieżących kosztów prowadzenia działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorców i działalności gospodarczej/statutowej organizacji pozarządowych oraz dofinansowania z Funduszu Pracy dla przedsiębiorców będących osobami fizycznymi niezatrudniającymi pracowników.

Uzasadnienie oceny ogólnej

PUP ze środków Funduszu Pracy, na wypłatę wsparcia z tytułu pokrycia kosztów prowadzenia działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorców i działalności gospodarczej/statutowej organizacji pozarządowych oraz dofinansowania części działalności gospodarczej przedsiębiorców będących osobami fizycznymi niezatrudniającymi pracowników, wykorzystał kwotę 69 396,7 tys. zł.

Z uwagi na panujący stan pandemii COVID-19, oprócz systemu elektronicznego składania wniosków przez portal praca.gov.pl, PUP umożliwił również składanie wniosków w swojej siedzibie poprzez skrzynkę podawczą udostępnioną przy wejściu do budynku urzędu.

Na podstawie szczegółowych badań próby wybranych wniosków⁵ ustalono m.in., że PUP przy pomocy Systemu Informatycznego Rynku Pracy i Usług Społecznych *Syriusz* na podstawie danych pochodzących z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej oraz Krajowego Rejestru Sądowego, weryfikował wnioski zgodnie z zasadami określonymi w ustawie o COVID. Badanie wniosków zaakceptowanych przez Urząd do udzielenia wsparcia w kwocie 563,4 tys. zł (0,8% ogółu) wykazało prawidłowe wykorzystanie otrzymanej dotacji.

Przekazywanie środków mikroprzedsiębiorcom oraz organizacjom pozarządowym w przypadku 52 wniosków następowało z zachowaniem terminu dwóch dni od jego zaakceptowania, a dla 28 wnioskodawców wypłata środków nastąpiła w czasie od 3 do 6 dni od zaakceptowania wniosku. W przypadku podmiotów prowadzących działalność gospodarczą, PUP przekazywał wsparcie do siedmiu dni od zaakceptowania wniosków. Niewykorzystana do dnia 31 grudnia 2020 r. kwota w wysokości 7.808,1 tys. zł⁶, pozostała na rachunkach bankowych do obsługi Funduszu Pracy, celem wykorzystania do realizacji zadań związanych z Covid-19 wynikających z ustawy w 2021 r.

³ W kontroli wykonania budżetu państwa w 2020 r. Najwyższa Izba Kontroli stosuje następujące oceny: pozytywna i negatywna. W przypadku gdy nie zostały spełnione kryteria ani dla oceny pozytywnej ani dla negatywnej stosuje się ocenę w formie opisowej.

⁴ Analizą objęto również działania wcześniejsze i późniejsze dotyczące ustawy budżetowej na rok 2020 z dnia 14 lutego 2020 r. (Dz. U. poz. 571, ze zm.). W przypadku konieczności porównania niektórych danych z danymi za lata 2017-2019, okres kontroli objął również te lata.

⁵ Łącznie 170 wniosków, z tego: 60 złożonych przez mikroprzedsiębiorców, 50 złożonych przez organizacje pozarządowe i 60 złożonych przez przedsiębiorców będących osobami fizycznymi niezatrudniającymi pracowników.

⁶ Łączna kwota niewykorzystana przez PUP na działania realizowane na podstawie art. 15zzb – 15zze⁴.

IV. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe⁷ kontrolowanej działalności

OBSZAR	1. Pożyczka bezzwrotna ze środków Funduszu Pracy na pokrycie bieżących kosztów prowadzenia działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorcy
Opis stanu faktycznego	<p>1.1. PUP w 2020 r. otrzymał środki z Funduszu Pracy w łącznej kwocie 97 500,0 tys. zł, z przeznaczeniem na realizację zadań określonych w art. 15 zzb – 15 zze ustawy o COVID-19.</p> <p>Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej informował Urząd o ustalonej kwocie środków z rezerwy ministra właściwego do spraw pracy na finansowanie przez Powiatowy Urząd Pracy w Zielonej Górze w 2020 roku zadań określonych w art. 15 zzb – 15 zze ustawy o COVID-19. Urząd samodzielnie i sukcesywnie dzielił przyznaną kwotę środków na poszczególne formy wsparcia mikroprzedsiębiorców wymienione w art. 15 zzb – 15 zze ww. ustawy, tak aby kwota wypłaconego i udzielonego wsparcia w ramach form wymienionych w art. 15 zzb – 15 zze ww. ustawy nie przekroczyła ogólnej kwoty przyznanej Urzędowi w ramach rezerwy ministra właściwego do spraw pracy.</p> <p style="text-align: right;">(akta kontroli str. 20-21, 25-28, 29-34)</p> <p>Stosownie do art. 31q ust. 9 ustawy o COVID-19, niewykorzystana do dnia 31 grudnia 2020 roku kwota w wysokości 7 808,1 tys. zł⁸, pozostała na rachunkach bankowych do obsługi Funduszu Pracy, celem wykorzystania do realizacji zadań związanych z Covid-19 wynikających z ustawy w 2021 roku.</p> <p style="text-align: right;">(akta kontroli str. 9, 29-34)</p> <p>1.2. Do dnia 31 grudnia 2020 r. do PUP wpłynęło ogółem 13 238 wniosków⁹, w tym 8 478 w postaci elektronicznej¹⁰ i 4 760 w formie papierowej¹¹.</p> <p>Według stanu na dzień 31 grudnia 2020 r. PUP rozpatrzył ogółem 13 212 wniosków, w tym 8 453 złożonych w postaci elektronicznej i 4 759 w postaci papierowej. Ogółem zaakceptowano 12 130 wniosków, z tego: 7 696 złożonych elektronicznie i 4 434 w postaci papierowej. Negatywnie rozpatrzono łącznie 1 082 wniosków. Na dzień 31 grudnia 2020 r. nie rozpatrzono 26 wniosków (osiem wniosków zostało rozpatrzonych w styczniu 2021 r., natomiast 18 wniosków nie rozpatrzono¹²).</p> <p style="text-align: right;">(akta kontroli str. 46)</p> <p>Ewidencja wniosków prowadzona przez PUP w Systemie Informatycznym Rynku Pracy i Usług Społecznych Syriusz (dalej: <i>system Syriusz</i>), nie pozwalała wyodrębnić wniosków o tego rodzaju pożyczkę, złożonych tylko przez samych mikroprzedsiębiorców, którzy nie zatrudniali pracowników¹³.</p> <p style="text-align: right;">(akta kontroli str. 60)</p>

⁷ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁸ Łączna kwota niewykorzystana przez PUP na działania realizowane na podstawie art. 15zsb – 15zze⁴

⁹ Z tego w poszczególnych miesiącach wpłynęło wniosków: 6 367 w kwietniu; 4 525 w maju; 1 522 w czerwcu; 449 w lipcu; 141 w sierpniu; 74 we wrześniu; 40 w październiku; 44 w listopadzie; 76 w grudniu.

¹⁰ Dokument elektroniczny opatrzone podpisem kwalifikowanym/zaufanym/osobistym.

¹¹ Wnioski złożone w wersji papierowej opatrzone własnoręcznym podpisem.

¹² Dotyczy wniosków, gdzie nastąpiły próby wyłudzenia pomocy i PUP złożył zgłoszenia do prokuratury o możliwości popełnienia przestępstwa.

¹³ Wzór wniosku o pożyczkę dla mikroprzedsiębiorców nie przewidywał konieczności wskazywania przez przedsiębiorców we wnioskach stanu zatrudnienia, dlatego też PUP nie posiadał tego rodzaju danych w ewidencji wniosków.

1.3. Według stanu na dzień 31 grudnia 2020 r. podpisano łącznie 12 130 umów pożyczek dla mikroprzedsiębiorców. Kwota wypłaconego do dnia 31 grudnia 2020 r. wsparcia wyniosła 60 571,7 tys. zł.

(akta kontroli str. 10-11, 16, 46)

Wszystkie podpisane przez PUP w 2020 roku umowy pożyczki dla mikroprzedsiębiorców zostały zrealizowane, w związku z tym zobowiązania PUP z tego tytułu nie wystąpiły.

(akta kontroli str. 60)

1.4. Do Urzędu nie wpływały skargi z tytułu opóźnień w rozpatrywaniu wniosków. Dyrektor PUP wyjaśnił, iż *do urzędu wpływały pisma z zapytaniami o termin wypłaty pomocy. W miarę możliwości odpowiedzi udzielane były telefonicznie. W celu terminowego rozpatrywania wniosków pracowano w godzinach nadliczbowych oraz w weekendy. Ponadto zaangażowano znaczną ilość pracowników ze wszystkich działów PUP.*

(akta kontroli str. 38-39)

1.5. PUP z uwagi na panujący stan pandemii COVID-19, umożliwił składanie wniosków w wersji papierowej poprzez skrzynkę podawczą udostępnioną w swojej siedzibie przy wejściu do budynku.

(akta kontroli str. 38-39)

Urząd weryfikował prowadzenie działalności przez pożyczkobiorców wykorzystując system Syriusz, który umożliwiał proces weryfikacji wniosków na podstawie danych zawartych w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej (dalej: CEIDG) oraz w Krajowym Rejestrze Sądowym (dalej: KRS).

(akta kontroli str. 23, 24, 38-39)

Po każdorazowej pozytywnej weryfikacji wniosku PUP umarzał pożyczkę, a następnie zamieszczał na stronie internetowej urzędu informację o jej umorzeniu.

(akta kontroli str. 23, 38-39)

1.6. Do dnia 31 grudnia 2020 r. PUP zweryfikował pod kątem umorzeń 12 036 umów pożyczki dla mikroprzedsiębiorców, w tym umorzono 12 010 umów. Do końca sierpnia 2020 r. zawarto 11 972 umowy, z których 11 962 spełniało warunki umorzenia, natomiast w przypadku 10 umów pożyczka nie została umorzona z powodu niespełniania przez pożyczkobiorców warunków ustawy o COVID-19. Ogółem z tytułu pożyczek na dzień 31 grudnia 2020 r. należności PUP wyniosły 499,5 tys. zł. Środki do zwrotu z tytułu pożyczek dla mikroprzedsiębiorców w układzie ratalnym wyniosły 50,0 tys. zł, z czego w 2020 r. spłacono kwotę 5,5 tys. zł.

(akta kontroli str. 38-39)

W pięciu przypadkach PUP wypowiedział umowy pożyczki wskazując jednocześnie kwotę niespłaconą¹⁴. Powodem było nieuiszczanie należności zgodnie z harmonogramem spłat rat pożyczki.

(akta kontroli str. 38-39)

1.7. Prawidłowość sposobu udzielenia dotacji z tytułu pożyczki dla mikroprzedsiębiorców, NIK sprawdziła na podstawie szczegółowego badania 60

---

¹⁴ W każdym z pięciu przypadków była to kwota 5 000,36 zł., łącznie 25 001,80 zł.

złożonych wniosków¹⁵ (w łącznej kwocie 300,0 tys. zł), w tym: 10 wniosków rozpatrzonych negatywnie, co stanowiło 9,24% tych wniosków, 10 wniosków nierozpatrzonych, co stanowiło 55,5% tych wniosków oraz 40 wniosków zaakceptowanych (20 złożonych w postaci elektronicznej i 20 w postaci papierowej), co stanowiło 0,33% wszystkich zaakceptowanych wniosków.

(akta kontroli str. 56-59)

Badanie 10 wniosków niezaakceptowanych do udzielenia pożyczki dla mikroprzedsiębiorców wykazało, że PUP dokonał ich rozpatrzenia w terminie do 26 dni¹⁶. We wszystkich przypadkach brak akceptacji był uzasadniony, tj.: w trzech przypadkach wnioskodawcy już otrzymali pożyczkę na pokrycie bieżących kosztów prowadzenia działalności na podstawie wcześniej złożonych wniosków; w pięciu przypadkach wnioskodawcy nie byli mikroprzedsiębiorcami; w przypadku dwóch wnioskodawców ich działalność była zawieszona. Przedsiębiorcy zostali niezwłocznie powiadomieni o braku akceptacji wniosku.

(akta kontroli str. 58)

Badanie 10 wniosków nierozpatrzonych na dzień 31 grudnia 2020 r. wykazało, że wnioski pozostawały bez rozpatrzenia maksymalnie przez 10 dni¹⁷. W przypadku dziewięciu wniosków PUP skierował do Prokuratury Rejonowej w Zielonej Górze zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa przez składającego w imieniu przedsiębiorcy wniosek¹⁸, natomiast w jednym przypadku wnioskodawca pomimo wezwania przez PUP, nie uzupełnił złożonego wniosku.

(akta kontroli str. 59)

Badanie 40 wniosków zaakceptowanych, w tym 20 złożonych w postaci papierowej wykazało, że zostały one rozpatrzone w terminie do 30 dni¹⁹. We wszystkich zbadanych przypadkach, PUP zweryfikował wnioski pod względem spełniania kryterium przez wnioskodawcę. W każdym przypadku, pracownik merytoryczny PUP zweryfikował wniosek oraz załączone do niego dokumenty. Weryfikacja wniosków była udokumentowana w formie tzw. metryczki²⁰.

(akta kontroli str. 56-57)

W 11 przypadkach (objętych badaniem) wypłata pożyczki następowała w okresie od trzech do pięciu dni od momentu zaakceptowania wniosku, tj. z przekroczeniem terminu dwóch dni roboczych, wskazanego w § 1 ust. 3 umowy pożyczki dla mikroprzedsiębiorców, co szerzej opisano w dalszej części wystąpienia pokontrolnego, w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 56-57)

W przypadku wniosków złożonych w postaci papierowej, przyjęta forma wynikała z decyzji przedsiębiorcy.

(akta kontroli str. 20-21)

W przypadku wszystkich zbadanych umów zawartych do 30 sierpnia 2020 r., PUP po upływie trzech miesięcy od dnia ich zawarcia zweryfikował czy pożyczkobiorcy

---

¹⁵ Na podstawie stanów na dzień 31 grudnia 2020 r.

¹⁶ W terminie: 1 dnia – 4 wnioski, 4 do 12 dni – 3 wnioski, 20 do 26 dni – 3 wnioski.

¹⁷ Dwa wnioski pozostawały bez rozpatrzenia między 9 a 10 dni, pozostałe osiem między 1 a 3 dni.

¹⁸ W każdym przypadku Urząd ustalił, że wnioskodawca nie upoważnił osoby składającej wniosek do jego reprezentowania.

¹⁹ Wnioski rozpatrzono w terminie: 1-10 dni (19 wniosków), 11-20 dni (15 wniosków), 21-30 dni (6 wniosków).

²⁰ Metryczka generowana była w systemie Syriusz i zawierała dane dotyczące historii wniosku, tj. kto, kiedy i jakie wykonywał zadania związane z danym wnioskiem.

spełniali warunki umorzenia. W 38 przypadkach weryfikacja odbyła się w przedziale od jednego do 10 dni, natomiast w dwóch przypadkach Urząd dokonał weryfikacji w przedziale od 11 do 17 dni. PUP weryfikował prowadzenie działalności przez przedsiębiorców poprzez system Syriusz na podstawie bazy danych tj. CEIDG i KRS. We wszystkich przypadkach przedsiębiorcy spełniali warunki umorzenia.

Z-ca Dyrektora PUP wyjaśniła, iż System Syriusz automatycznie weryfikuje zawarte umowy pod kątem ich umorzenia. Jeżeli wynik weryfikacji posiadał status do wyjaśnienia wówczas pracownik rozpoczynał proces wyjaśniania. Informację o umorzeniu pożyczki wnioskodawca może sprawdzić na stronie internetowej urzędu, gdzie są one systematycznie publikowane.

(akta kontroli str. 23, 38-39, 56-57)

W badanej próbie nie wystąpiły przypadki niespełnienia przez pożyczkobiorców warunków umowy, a co za tym idzie konieczności przesłania przez PUP harmonogramu spłat, stosownie do § 4 umowy pożyczki dla mikroprzedsiębiorców.

(akta kontroli str. 56-57)

Stwierdzona
nieprawidłowość

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

PUP w sprawie 11 wniosków (27,5% badanej próby) wypłacił pożyczki (łącznie w kwocie 55,0 tys. zł) w terminie od trzech do siedmiu dni po zaakceptowaniu wniosku, tj. z przekroczeniem obowiązującego terminu dwóch dni roboczych. Zgodnie z zapisami § 1 ust. 3 umowy pożyczki dla mikroprzedsiębiorców *wypłata pożyczki nastąpi jednorazowo po zaakceptowaniu wniosku przez Urząd Pracy, nie później niż w terminie 2 dni roboczych, na rachunek wskazany przez Pożyczkobiorcę we wniosku.*

Z-ca Dyrektora PUP wyjaśniła, że opóźnienia w wypłacie środków wynikały głównie z ogromu nowych zadań związanych z realizacją tzw. tarczy antykryzysowej, przy jednoczesnych niedoborach kadrowych. Poza tym, podkreślić należy, że równolegle realizowane były statutowe, bieżące zadania oraz w przypadku Działu Finansowo-Księgowego sprawozdawczość budżetowa jak i finansowa dotycząca roku bieżącego oraz poprzedniego (np. bilans).

(akta kontroli str. 20-21, 56-57)

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym obszarze. Stwierdzona nieprawidłowość nie spowodowała negatywnych następstw dla kontrolowanej działalności.

OBSZAR

2. Pożyczka bezzwrotna ze środków Funduszu Pracy na pokrycie bieżących kosztów prowadzenia działalności gospodarczej/statutowej organizacji pozarządowej

Opis stanu
faktycznego

2.1. PUP otrzymał w 2020 r. środki w łącznej wysokości 97 500,0 tys. zł, z przeznaczeniem na realizację zadań określonych w art. 15 zzb – 15 zze ustawy o COVID-19, co szerzej opisano w pkt 1.1. wystąpienia.

(akta kontroli str. 20-21, 25-28, 29-34)

2.2. Do dnia 31 grudnia 2020 r. do PUP wpłynęły 102 wnioski²¹ o pożyczkę dla organizacji pozarządowych, z tego 68 wniosków w postaci elektronicznej oraz 34 w postaci papierowej.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2020 r. PUP rozpatrzył ogółem 100 wniosków, w tym 66 złożonych w formie elektronicznej oraz 34 w postaci papierowej. Ogółem zaakceptowano 77 wniosków, w tym 49 złożonych w postaci elektronicznej i 28 w postaci papierowej. 23 wnioski nie zostały zaakceptowane. Dwa wnioski złożone w 2020 r. zostały rozpatrzone w 2021 r.²².

(akta kontroli str. 48)

2.3. Według stanu na dzień 31 grudnia 2020 r. PUP zawarł 77 umów pożyczki na pokrycie bieżących kosztów prowadzenia działalności gospodarczej/statutowej organizacji pozarządowych, w ramach których wypłacił łącznie 262,9 tys. zł.

Według stanu na 31 grudnia 2020 r. wszystkie umowy zostały zrealizowane, w związku z tym zobowiązania PUP z tego tytułu nie wystąpiły²³.

(akta kontroli str. 10-11, 48)

2.4. Do Urzędu nie wpływały skargi z tytułu opóźnień w rozpatrywaniu wniosków. Dyrektor PUP wyjaśnił, iż do urzędu wpływały pisma z zapytaniami o termin wypłaty pomocy. W miarę możliwości odpowiedzi udzielane były telefonicznie. W celu terminowego rozpatrywania wniosków pracowano w godzinach nadliczbowych oraz w weekendy. Ponadto zaangażowano znaczną ilość pracowników ze wszystkich działów PUP.

(akta kontroli str. 38-39)

2.5. Do dnia 31 grudnia 2020 r. PUP zweryfikował pod kątem umorzeń łącznie 52 umowy pożyczki dla organizacji pozarządowych, z tego wszystkie (37 umów) zawarte do 31 sierpnia 2020 r. Do końca roku umorzono 46 umów²⁴. We wszystkich 52 przypadkach pożyczkobiorcy spełniali warunki umorzenia, w związku z tym zaległości z tego tytułu nie wystąpiły. Kwota należności z tytułu pożyczek wynosiła na 31 grudnia 2020 r. 117,4 tys. zł.

(akta kontroli str. 38-39)

2.6. Prawidłowość udzielania przez PUP dotacji z tytułu pożyczki dla organizacji pozarządowych, zbadano na podstawie wybranych wniosków (na łączną kwotę 213,4 tys. zł). Badaniem objęto²⁵: 10 wniosków niezaakceptowanych do udzielenia tego rodzaju wsparcia, co stanowiło 43,5% wszystkich wniosków rozpatrzonych negatywnie oraz 40 wniosków zaakceptowanych²⁶ stanowiących 51,9% wszystkich rozpatrzonych pozytywnie wniosków.

(akta kontroli str. 54-55)

Badanie 10 wniosków niezaakceptowanych do udzielenia pożyczki dla organizacji pozarządowych wykazało, że jeden wniosek został rozpatrzony w terminie 33 dni, a pozostałe 9 w terminie do 30 dni²⁷. Z-ca Dyrektora PUP w sprawie rozpatrzenia

²¹ Z tego w miesiącach czerwiec – grudzień złożono odpowiednio: 7, 38, 12, 14, 10, 11, 10 wniosków.

²² Wnioski: WnCovPoz/20/13381 i WnCovPoz/20/13387 złożone 30.12.2020 r. i rozpatrzone pozytywnie 07.01.2021 r.

²³ Według stanu na 31 grudnia 2020 r. saldo zobowiązań wymagalnych z tytułu podpisanych umów wyniosło 0 zł.

²⁴ Pozostałe 6 umów umorzono w 2021 r.

²⁵ Na podstawie stanów na dzień 31 grudnia 2020 r. Próba do badań nie obejmowała wniosków nierozpatrzonych, gdyż takie nie wystąpiły

²⁶ W tym 21 wniosków złożonych w postaci elektronicznej i 19 wniosków złożonych w postaci papierowej.

²⁷ Jeden wniosek rozpatrzono w terminie 27 dni, jeden w terminie 11 dni, pozostałe 7 w terminie do 9 dni.

wniosku w terminie powyżej 30 dni wyjaśniła, iż wynikało to z powodu dużej ilości wniosków, które wpływały do urzędu oraz braków kadrowych, wynikających m.in. z absencji chorobowej - w tym opieki nad dzieckiem poniżej 8 r.ż. spowodowanej zamknięciem placówek z powodu COVID-19. Do realizacji działań wynikających z Tarczy Antykryzysowej nie zostali zatrudnieni nowi pracownicy. Pracownicy urzędu otrzymali dodatkowe obowiązki i oprócz wykonywania zadań ze swojego zakresu zajmowali się wsparciem przedsiębiorców, którzy ponieśli straty w następstwie wystąpienia COVID-19.

We wszystkich 10 przypadkach brak akceptacji był uzasadniony: w dwóch przypadkach wnioskodawca nie osiągnął przychodu w poprzednim roku bilansowym, natomiast w ośmiu przypadkach wnioskodawca nie miał statusu organizacji pozarządowej. Przedsiębiorcy zostali niezwłocznie powiadomieni o braku akceptacji wniosku.

(akta kontroli str. 20-21, 54)

Badanie 40 zaakceptowanych wniosków wykazało, że zostały rozpatrzone w terminie do 30 dni²⁸. We wszystkich zbadanych przypadkach, PUP zweryfikował wnioski pod względem spełniania kryterium przez wnioskodawcę. Pracownik merytoryczny PUP weryfikował wniosek oraz załączone do niego dokumenty. Weryfikacja udokumentowana była metryczką.

(akta kontroli str. 55)

Urząd rozpatrując pięć wniosków o udzielenie pomocy złożonych przez parafie²⁹, nie zweryfikował czy postanowienia statutu lub innego aktu wewnętrznego parafii określającego jej cele działalności, obejmują prowadzenie działalności pożytku publicznego. Zgodnie z art. 15zzda ustawy o COVID-19 w związku z art. 3 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie³⁰ parafia może otrzymać pomoc w postaci bezzwrotnej pożyczki, pod warunkiem że jej cele statutowe obejmują prowadzenie działalności pożytku publicznego.

Zastępca Dyrektora PUP wyjaśniła, iż art. 15zzda ustawy nie reguluje kwestii weryfikacji spełnienia określonych w nim warunków. PUP w Zielonej Górze rozpatrując wnioski o udzielenie pomocy prosił parafie o uzupełnienie wniosku o zaświadczenie z Kurii o posiadaniu osobowości prawnej. Nie weryfikował czy postanowienia aktu wewnętrznego parafii przewidują prowadzenie działań, które można zakwalifikować jako działalność pożytku publicznego. Parafie są podmiotami zrównanymi z organizacjami pozarządowymi, o których mowa w art. 3 ust. 2 ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie. W związku z powyższym są uprawnione do ubiegania się o pożyczkę na pokrycie bieżących kosztów prowadzenia działalności gospodarczej oraz statutowej. Zgodnie z treścią art. 15zzda, z pożyczki mogą skorzystać, obok organizacji pozarządowych, także podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego, czyli również parafie (zgodnie z art. 3 ust. 3 pkt 1 ww. ustawy). Co do zasady parafia powinna prowadzić, obok działalności duszpasterskiej, również działalność pożytku publicznego. Natomiast działalność pożytku publicznego prowadzona jest w sferze zadań publicznych, która obejmuje swym zakresem obszary wymienione w art. 4 ust. 1 ww. ustawy. W związku z powyższym, w praktyce właściwie każda parafia, zgodnie ze swoim aktem wewnętrznym, może prowadzić działalność pożytku

²⁸ 34 wnioski rozpatrzone w terminie do 10 dni, 6 wniosków w okresie 11-30 dni.

²⁹ Łącznie pięciu wnioskodawcom przekazano kwotę 24.800,00 zł.

³⁰ Dz. U. z 2020 r. poz. 1057.

publicznego. Ponadto Wnioskodawca w pkt 6 wniosku składa oświadczenie w pkt 3, że jest organizacją pozarządową/podmiotem w rozumieniu art. 3 ust. 2/art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

(akta kontroli str. 8, 55)

W 17 przypadkach wypłata pożyczek (w łącznej kwocie 64,9 tys. zł.) następowała po terminie dwóch dni roboczych od momentu zaakceptowania wniosku, stosownie do § 1 ust. 3 umowy pożyczki dla organizacji pozarządowych, co szerzej opisano w dalszej części wystąpienia pokontrolnego, w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 20-21, 55)

W przypadku wniosków złożonych w postaci papierowej, przyjęta forma wynikała z decyzji przedsiębiorcy.

(akta kontroli str. 20-21)

Spośród 40 umów objętych badaniem, w przypadku wszystkich pożyczek, które kwalifikowały się do umorzenia po upływie trzech miesięcy od dnia zawarcia umowy, PUP weryfikował czy pożyczkobiorcy spełniali warunki umorzenia. Weryfikacja ta przebiegała w przedziale od jednego do 14 dni i przeprowadzana była z wykorzystaniem Systemu Syriusz. Zostało to opisane w pkt 1.5. wystąpienia.

(akta kontroli str. 23, 55)

W badanej próbie nie wystąpiły przypadki niespełnienia przez pożyczkobiorców warunków umowy i konieczności przesłania przez PUP harmonogramu spłat, stosownie do § 4 umowy pożyczki dla mikroprzedsiębiorców.

(akta kontroli str. 55)

Stwierdzona
nieprawidłowość

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Urząd w 17 przypadkach (42,5% badanej próby) wypłacił pożyczki (w łącznej kwocie 64,9 tys. zł) w terminie od trzech do sześciu dni po zaakceptowaniu wniosku, tj. z przekroczeniem obowiązującego terminu dwóch dni roboczych. Zgodnie z zapisami §1 ust. 3 umowy pożyczki dla mikroprzedsiębiorców, *wypłata pożyczki nastąpi jednorazowo po zaakceptowaniu wniosku przez Urząd Pracy, nie później niż w terminie 2 dni roboczych, na rachunek wskazany przez Pożyczkobiorcę we wniosku.*

Z-ca Dyrektora PUP wyjaśniła, że *opóźnienia w wypłacie środków wynikały głównie z ogromu nowych zadań związanych z realizacją tzw. tarczy antykryzysowej, przy jednoczesnych niedoborach kadrowych. Poza tym, podkreślić należy, że równolegle realizowane były statutowe, bieżące zadania oraz w przypadku Działu Finansowo-Księgowego sprawozdawczość budżetowa jak i finansowa dotycząca roku bieżącego oraz poprzedniego.*

(akta kontroli str. 20-21, 55)

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym obszarze. Ustalona nieprawidłowość nie miała istotnego wpływu na działalność Urzędu.

OBSZAR

Opis stanu
faktycznego

3. Dofinansowanie z Funduszu Pracy dla przedsiębiorcy będącego osobą fizyczną niezatrudniającego pracowników

3.1. PUP otrzymał w 2020 r. środki z Funduszu Pracy w łącznej wysokości 97 500,0 tys. zł, z przeznaczeniem na realizację zadań określonych w art. 15 zzb – 15 zze ustawy o COVID-19, Powyższe szerzej opisano w pkt 1.1. wystąpienia.

(akta kontroli str. 20-21, 25-28, 29-34)

3.2. Do dnia 31 grudnia 2020 r. do PUP wpłynęło ogółem 2 119 wniosków³¹, w tym 1 461 w formie elektronicznej i 658 w postaci papierowej.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2020 r. PUP rozpatrzył ogółem 1 796 wniosków, w tym 1 220 złożonych w postaci elektronicznej i 576 w postaci papierowej. Ogółem zaakceptowano 1 669 wniosków, w tym 1 134 w postaci elektronicznej i 535 w postaci papierowej. Nie zaakceptowano 127 wniosków, a 36 wniosków pozostało nierozpatrzonych³².

PUP do 31 grudnia 2020 r. zawarł 1 669 umów dofinansowania dla samozatrudnionych.

(akta kontroli str. 47)

3.3. Kwota wsparcia wypłaconego do 31 grudnia 2020 r. wyniosła 8 562,1 tys. zł.

(akta kontroli str. 14, 47)

Według stanu na 31 grudnia 2020 r. wszystkie umowy zostały zrealizowane, w związku z tym zobowiązania PUP z tego tytułu nie wystąpiły³³.

(akta kontroli str. 38-39)

3.4. Do PUP nie wpływały skargi z tytułu opóźnień w rozpatrywaniu wniosków. Dyrektor PUP wyjaśnił, iż *do urzędu wpływały pisma z zapytaniami o termin wypłaty pomocy. W miarę możliwości odpowiedzi udzielane były telefonicznie. W celu terminowego rozpatrywania wniosków pracowano w godzinach nadliczbowych oraz w weekendy. Ponadto zaangażowano znaczną ilość pracowników ze wszystkich działów PUP.*

(akta kontroli str. 38-39)

3.5. Procedura weryfikacji przedsiębiorców pod kątem prowadzenia przez nich działalności gospodarczej przez okres wynikający z umowy była analogiczna jak przy pożyczkach dla mikroprzedsiębiorców i organizacji pozarządowych, tj. odbywała się z wykorzystaniem systemu Syriusz oraz baz danych CEIDG i KRS, co zostało opisane w *pkt 1.5. wystąpienia pokontrolnego.*

Urząd nie weryfikował czy przedsiębiorca nie przeznaczał otrzymanego dofinansowania na koszty prowadzenia działalności, które podlegały sfinansowaniu z innych środków publicznych. Z-ca Dyrektora PUP wyjaśniła m.in, że *PUP weryfikował jedynie czy przedsiębiorca spełnił warunek prowadzenia działalności gospodarczej przez okres 3 miesięcy od dnia udzielenia pomocy pod kątem umorzenia pożyczki. Nie wystąpiły sytuacje, w których Urząd musiał wzywać przedsiębiorcę, który otrzymał ww. wsparcie do zwrotu środków, ze względu na niedopełnienie obowiązku prowadzenia działalności gospodarczej przez okres trwania umowy. Natomiast nie weryfikowano czy przedsiębiorca nie przeznaczał*

³¹ Z tego w okresie kwiecień-grudzień złożono odpowiednio: 338, 531, 544, 271, 149, 87, 65, 64, 70 wniosków.

³² W 33 przypadkach wnioskodawcy zrezygnowali z ubiegania się o pomoc, w 3 przypadkach nie uzupełniono w terminie wniosków.

³³ Według stanu na 31 grudnia 2020 r. saldo zobowiązań wymagalnych z tytułu podpisanych umów wyniosło 0 zł.

tego dofinansowania na koszty prowadzenia tej działalności, które podlegały sfinansowaniu z innych środków publicznych. PUP nie był zobowiązany zapisami umów zawieranych z przedsiębiorcami do przeprowadzania tego rodzaju kontroli. Ponadto PUP nie dysponował dodatkową kadrą pracowniczą, która mogłaby takie kontrole przeprowadzać. Do tutejszego PUP nie docierały informacje, aby przedsiębiorcy przeznaczali środki na pokrycie kosztów niezwiązanych z prowadzeniem swojej działalności gospodarczej, czy finansowali z nich koszty działalności, na które otrzymywali dofinansowanie z innych środków publicznych.

(akta kontroli str. 20-21)

PUP w przypadku niewywiązania się przedsiębiorcy z obowiązku prowadzenia działalności przez okres objęty dofinansowaniem, na podstawie zapisów § 3 umowy o dofinansowanie działalności gospodarczej samozatrudnionych, miał możliwość wystosowania pisma do przedsiębiorcy o zwrot środków, proporcjonalnie do okresu nieprowadzenia działalności gospodarczej³⁴.

3.6. Szczegółowym badaniem sposobu udzielenia dotacji z tytułu dofinansowania dla przedsiębiorców, objęto próbę 60 wybranych wniosków³⁵ (na łączną kwotę 285,5 tys. zł), tj.: 10 wniosków niezaakceptowanych do udzielenia tego rodzaju wsparcia, co stanowiło 7,9% wszystkich niezaakceptowanych wniosków, 10 wniosków nierozpatrzonych, co stanowiło 27,8% tych wniosków oraz 40 wniosków zaakceptowanych (2,4% wszystkich zaakceptowanych wniosków), w tym 21 wniosków złożonych w postaci elektronicznej i 19 złożonych w postaci papierowej.

(akta kontroli str. 49-53)

Badanie 10 wniosków niezaakceptowanych do udzielenia dofinansowania dla samozatrudnionych wykazało, że sześć wniosków rozpatrzono w terminie do 30 dni, a cztery w terminie od 31 do 41 dni. We wszystkich przypadkach brak akceptacji przez PUP był uzasadniony, to jest: w trzech przypadkach przedsiębiorcy otrzymali już wcześniej tego rodzaju wsparcie w jednym przypadku wnioskodawcą był podmiot nieuprawniony (spółka cywilna), a w sześciu przypadkach wnioskodawcy nie prowadzili lub mieli zawieszoną działalność gospodarczą. Wyjaśnienia dotyczące czasu rozpatrzenia wniosków zawarto w pkt. 2.6. wystąpienia.

(akta kontroli str. 53)

Badanie 10 wniosków nierozpatrzonych na dzień 31 grudnia 2020 r. wykazało, że pozostawały one bez rozpatrzenia przez okres od jednego do 59 dni. Przyczyną nierozpatrzenia wniosków było: nieuzupełnienie przez wnioskodawcę w odpowiedzi na wezwanie PUP złożonego wniosku (10 wniosków), wycofanie przez wnioskodawcę złożonego wniosku (pięć przypadków).

(akta kontroli str. 52)

Badanie 40 wniosków zaakceptowanych wykazało, że 22 wnioski zostały rozpatrzonych w terminie do 30 dni od momentu wpływu wniosku. W przypadku osiemnastu wniosków termin ten został przekroczony³⁶ z powodu dużej ilości wniosków, które wpływały do urzędu, konieczności ich uzupełniania oraz braków kadrowych i absencji chorobowej. Pracownicy urzędu otrzymali dodatkowe obowiązki i oprócz wykonywania zadań ze swojego zakresu zajmowali się wsparciem przedsiębiorców, którzy ponieśli straty w następstwie wystąpienia

³⁴ Wzór umowy zamieszczony na stronie internetowej PUP: <https://zielonagora.praca.gov.pl/dla-pracodawcow-i-przedsiębiorcow/tarcza/15zcc-samozatrudnieni>

³⁵ Na podstawie stanu na dzień 31 grudnia 2020 r.

³⁶ Wnioski rozpatrzono w okresie od 31 do 39 dni od daty wpływu wniosku.

COVID-19. Realizacją wniosków o udzielenie dofinansowania części kosztów prowadzenia działalności gospodarczej dla przedsiębiorcy będącego osobą fizyczną niezatrudniającą pracowników zajmowały się głównie dwie osoby, pracujące często po godzinach, w dni wolne i święta.

(akta kontroli str. 49-51)

We wszystkich zbadanych przypadkach pracownik merytoryczny PUP weryfikował wnioski oraz załączone do niego dokumenty pod względem spełniania kryterium przez wnioskodawcę. Proces weryfikacji udokumentowano w formie metryczki.

(akta kontroli str. 20-21, 49-51)

W 30 przypadkach wypłata wsparcia (jednorazowa lub rata) nastąpiła w terminie od dwóch do siedmiu dni³⁷. Dyrektor PUP wyjaśnił m.in., że *Urząd nie był zobligowany do wypłaty świadczenia w ciągu dwóch dni. Wypłata należności w ramach dofinansowania części kosztów prowadzenia działalności gospodarczej dla przedsiębiorców samozatrudnionych odbywała się niezwłocznie, w terminie do siedmiu dni. Wynikało to głównie z ogromu nowych zadań związanych z realizacją tzw. tarczy antykryzysowej, przy jednoczesnych niedoborach kadrowych.*

(akta kontroli str. 60)

W przypadku wniosków złożonych w postaci papierowej, przyjęta forma wynikała z decyzji przedsiębiorcy.

(akta kontroli str. 20-21)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym obszarze.

V. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujący wniosek:

Wniosek

Terminowe przekazywanie środków Funduszu Pracy mikroprzedsiębiorcom oraz organizacjom pozarządowym na wsparcie z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej lub statutowej.

VI. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie³⁸ umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się

³⁷ Od momentu zaakceptowania wniosku.

³⁸ Najwyższa Izba Kontroli zwraca się z prośbą o zgłaszanie, w miarę możliwości, zastrzeżeń opatrzonych kwalifikowanym podpisem elektronicznym, na adres elektronicznej skrzynki podawczej (ePUAP) NIK lub na adres mailowy NIK wskazany w stopce na pierwszej stronie niniejszego wystąpienia. W przypadku zaś nadania pisma z zastrzeżeniami (pisma opatrzonego własnoręcznym podpisem) w placówce pocztowej operatora wyznaczonego, NIK zwraca się z prośbą o dodatkowe przekazanie skanu tych zastrzeżeń na ww. adres mailowy.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosku

do dyrektora Delegatury Najwyższej Izby Kontroli w Zielonej Górze. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK, należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 28 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosku pokontrolnego oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Zielona Góra, 16 marca 2021 r.

Kontroler
Tomasz Przybysz
starszy inspektor kontroli państwowej NIK

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Zielonej Górze
p.o. Dyrektor
Włodzimierz Stobrawa

.....
podpis

.....
podpis